

“KOBİ’ler enerjide oyun dışı kalmamalı”

Sınırdaki Karbon Düzenlemesi ile birlikte artık iş dünyası için enerji verimli hale gelmenin zorunluluğuna dikkat çeken Enerji Verimliliği ve Yönetimi Derneği (EYODER) Yönetim Kurulu Başkanı **Onur Ünlü**, “KOBİ’lerin oyunun dışında kalmamak için üretim süreçlerini verimli hale getirmeleri gerekiyor” diyor.

Pandemi ile birlikte tüm dünyada enerji verimliliği ve sürdürülebilirlik gibi kavramlar çok daha önem kazandı. Türkiye de özellikle net enerji ithalatçısı bir ülke olarak, sınırlı kaynaklarını en verimli şekilde kullanmak ile yükümlü. Gerek KOBİ’ler gerekse hane halkları açısından enerji verimliliğinin öneme dikkat çeken Enerji Verimliliği ve Yönetimi Derneği (EYODER) Yönetim Kurulu Başkanı **Onur Ünlü** ile enerjiye bakıştaki dönüşümü konuştuk.

EYODER hakkında bilgi verebilir misiniz?

Enerji Verimliliği ve Yönetimi Derneği (EYODER) 2010 yılında, o dönem henüz yeni gelişmekte olan enerji verimliliği sektöründe güç birliğini sağlamak, enerjinin verimli ve sürdürülebilir üretilip tüketilmesi noktasında farkındalık yaratmak hedefiyle kuruldu. En ucuz, temiz ve ulaşılabilir enerjinin tasarruf edilen enerji olduğu bilinci ile ilgili mevzuatların analizi, piyasa geliştirme çalışmaları, uluslararası standartlara uygun mesleki eğitimler, bilinçlendirme çalışmaları ve üyeler arası dayanışma faaliyetleri gerçekleştiriyoruz.

Enerji verimliliği neden önemli? Türkiye’de özel sektörde şirketler, enerji verimliliği dünya sıralamasında nerede?

Enerji verimliliği; iklim değişikliği ile mücadele, karbon nötr hedefinin düşük maliyet ile yakalanabilmesi ve maliyetlerin azaltılarak sürdürülebilir ekonomik büyümenin tesisi için geniş çeşitlilikte imkanlar sunan ilk ve en etkili araç olarak kabul edi-

KOBİ’ler enerji tasarrufu için neler yapmalı?

“Enerji verimliliğinin ilk aşamasını tasarruf kültürü oluşturuyor. Kullanılmayan elektronik cihazlarının fişinin çekilmesi buna bir örnek. Aydınlatmada verimli armatür tercih edilmesi, gün ışığından mümkün olduğunca fazla faydalanılması da basit ancak etkili yöntemler arasında. Bunların yanı sıra fırın, bulaşık makinesi, çamaşır makinesi gibi beyaz eşyalar, güneşin etkisini yitirdiği saatlerde çalıştırılmalı. Çünkü bu cihazlar ısı yükü de oluşturduğu için klimanın soğutma yükünü ve dolayısıyla enerji tüketimini artırıyor. Binaya dış cephe yalıtımı uygulanması, pencerelerde çift cam olması da enerji verimliliği sağlayan ve faturaları düşüren önlemler arasında yer alıyor.”

liyor. Dolayısıyla iş dünyasının hiç vakit kaybetmeden enerji verimliliği çalışmalarına odaklanması gerekiyor. Aslında özel sektöre, özellikle sanayiye baktığımızda düşük karbonlu, yeşil ekonomiye geçişin giderek daha fazla ivme kazandığını görüyoruz. Elektrik üretiminde kurulu gücümüz içinde yenilenebilir enerjinin payı yüzde 53,2’ye ulaştı. 2020 yılında Türkiye’de toplam enerji içinde yenilenebilir enerjinin payı yüzde 16,4 civarındayken, Avrupa Birliği’nde bu oran yüzde 18,1 seviyesindeydi. Dolayısıyla hala gidecek yolumuz var. Ancak çevreye duyarlı işletmelerin hızla artması, verilen taahhütler ve Sınırdaki Karbon Düzenlemesi gibi bazı yaptırımlar, bu yolu daha hızlı kat etmemizi sağlayacak.

Yeşil Mutabakat ve Paris Anlaşması’nın imzalanmasının ardından önümüzdeki dönemde iş dünyasında nelerin değişmesi gerekiyor?

Enerji verimliliği alanındaki çalışmaların bu anlaşmalar çerçevesinde hız ka-

zanacağını düşünüyorum. Özellikle 2023 yılı itibarıyla ilk etapta beş sektör (demir-çelik, alüminyum, çimento, gübre ve elektrik) kapsayacak olan Sınırdaki Karbon Düzenlemesi ile birlikte artık iş dünyası için enerji verimli hale gelmek, karbon salımını azaltmak bir tercih olmaktan çıkıp zorunlu hale gelecek. Çünkü AB, Dünya Ticaret Örgütü’nden vize aldığı takdirde, 2026 yılında hala AB’nin belirlediği emisyon oranlarına ulaşamayan işletmeler aradaki fark için vergi ödemeye başlayacaklar. Dolayısıyla artık işletmelerin çok daha verimli ve emisyonlardan arınmış bir şekilde hayatlarına devam etmeleri gerekiyor.

KOBİ’ler enerji verimliliğine ve sürdürülebilirliğe adapte olmaları için hangi adımları atmalı? Nelere dikkat etmeli?

KOBİ’ler de tıpkı büyük işletmeler gibi yeşil dönüşüme yönelik adımlardan etkilenenecek. Baktığımız zaman ülkemiz ihracatının üçte birinden fazlasını KOBİ’ler gerçekleştiriyor. Bununla birlikte ihracat yapan firmaların en büyük tedarikçisi de yine KOBİ’ler.

ONUR ÜNLÜ

Dolayısıyla oyunun dışında kalmamak için üretim süreçlerini verimli hale getirmeleri gerekiyor. Öte yandan bugün enerji verimliliği uygulamayan işletmelere baktığımızda,

en önemli gerekçelerinin yatırım maliyeti ve performans riskleri olduğunu görüyoruz. Bu noktada enerji hizmet şirketleri, Enerji Performans Sözleşmeleri kapsamın-

da işletmelere, yatırım odaklı etüt ile desteklenmiş proje tasarımı ile performans ve enerji tasarruf garantisi sunularak anahtar teslim proje uygulaması gerçekleştiriliyor. İşletmelerin tek kuruluş harcamadan enerji verimli hale gelmelerini sağlayan EPS'nin özellikle KOBİ'ler için ciddi fırsat olduğunu düşünüyorum.

Enerji verimliliği konusunda yakın dönemde öne çıkacak sektörler hangileri? Hangi sektörler bu konuda daha hassas olmalı?

Sınırdaki Karbon Düzenlemesi nedeniyle öncelikli beş sektörden bahsetsek de enerji verimliliği aslında tüm sektörler için artık bir lüks değil zorunluluk. Hiç kuşkusuz endüstride enerji talebinin azaltılması son derece zor. Ancak endüstriyel sektör de bu noktada; malzeme ve kaynak verimliliği, düşük karbon teknolojileri, yeşil hidrojen ve karbon yakalama gibi alternatif çözümlere odaklanabilir. Başta demir-çelik, cam, seramik, çimento ve kağıt sektörleri olmak üzere endüstrinin birçok alanında yüksek atık ısı potansiyeli bulunuyor. Enerjide dışa bağımlı bir ülke olmamızdan dolayı atık ısı potansiyelinin kullanılması, doğal gaz ve elektrik talebinin azaltılmasına, artan enerji maliyetleri ile mücadeleye, sera gazı emisyonlarının düşürülmesine, enerji ithalatımızın azaltılmasına ve enerji arz güvenliğine katkı sunacaktır.

Pandemi süreci enerjiye bakışı, üretime ve tüketime bakışı nasıl değiştirdi?

Pandemi süreci insanlığın pek çok konuda kendini sorgulamasına yol açtı. Üretim-tüketim alışkanlıklarının değişmesi, hızla tükettiğimiz kaynakların korunması, neredeyse tamamı insan kaynaklı olan emisyonların azaltılması gerektiğinin farkına varıldı. Söz gelimi 2050 yılına kadar karbon nötr hedefine ulaşabilmek için yoğun çaba harcanan günümüzde, enerji sektörünün küresel sera gazı emisyonlarının yaklaşık yüzde 75'inin kaynağı olduğuna dikkat çekilmeye başlandı. Dolayısıyla emisyon kaynaklı olarak çevreyi kirlettikçe, enerjimizi doğru kullanmadıkça her geçen yıl daha büyük afetlerle karşılaşacağımızın ve doğal yaşama geri döndürülemez şekilde zarar vereceğimizin farkına biraz da pandeminin etkisiyle vardık.

“ZeroBuild Summit'22 sektörü buluşturacak”

“EYODER olarak destekçileri arasında yer aldığımız ve bu yıl 23-26 Mart tarihleri arasında gerçekleşecek ZeroBuild Summit'22; yeşil dönüşüme ve emisyonların sıfırlanmasına odaklanılmış günümüzde binalar odağında neler yapılabileceğini, en son teknolojik çözüm olanaklarını, dijitalleşmenin katkı ve faydasını ve finansman destekleri de dahil olmak üzere fırsatları geniş perspektif ile bizlere sunuyor. Bu zirveyi, İklim Şurası'nı yeni tamamlamış ve hedeflerini belirlemiş olan Türkiye için, yabancı uzmanların da tecrübelerini dinleyerek politika ve eylem geliştirme fırsatı olarak görüyorum.”